

JOŽA UPRKA (1861–1940)

JÍZDA KRÁLŮ

1897

MORAVA (HROZNOVÁ LHOTA)

O umělci

Joža Uprka studoval střídavě v Praze a v Mnichově. Od roku 1888 pobýval na rodném Slovácku, kde si zařídil ateliér v Hroznové Lhotě. Ve své tvorbě, zpočátku realisticky popisující život na jihomoravském venkově, se v pozdějších letech zaměřil na popis národnostních krojů. Uprka byl rovněž jedním z iniciátorů založení Sdružení výtvarných umělců moravských a aktivně se podílel na uskutečňování jeho programu zaměřeného na propagaci lidové kultury.

Čím se proslavil

Kresbami a obrazy s ženami i muži v krojích, jež jsou výpravnými dokumenty folklóru jižní Moravy.

Největší úspěch

Obraz *Jízda králů*.

O díle

Jízda králů vznikla v roce 1897 ve dvojím provedení: v realistickém a impresionistickém. Zachycuje lidový zvyk doposud neznámého původu, který se u nás udržuje už jen na Slovácku a na Hané, ačkoli dříve se jednalo o poměrně hojný obyčej. Nejpopulárnější jízda králů se dodnes slaví ve Vlčnově, je zapsána organizací UNESCO na seznam nehmotného kulturního dědictví a má za sebou minimálně dvousetletou tradici.

Co je na díle invenční?

Obraz harmonicky spojuje záznam události a ztvárnění barevné a světelné atmosféry. Bývá považován za dílo, kterým se Uprka nejvíce přiblížil snahám francouzských impresionistů.

Technika

Malba vznikala na základě dlouhodobé přípravy a pečlivého studia detailů, jemuž se autor věnoval už od konce 80. let 19. století.

Na co ještě se mám podívat?

V expozici se nacházejí ještě další obrazy Joži Uprky, *Dýňové pole* a *Dudák*. Jožův bratr Franta byl sochařem a vytvořil zde vystavenou plastiku *Sekáč*.

Zajímavost

Jízda králů dominovala První společné výstavě moravských a slovenských umělců pořádané v roce 1902 v Hodoníně, kde obraz viděl a obdivoval i Auguste Rodin.

Souvislost

V době vzniku *Jízdy králů* byla na Světové výstavě v Bruselu představena lidská ZOO, kopie africké vesnice.